

نوشیروان در قصر مخروبه به
نوای جغدها گوش می‌دهد، به
امضای میرک مصور، خنسه
نظامی، تبریز (۹۴۹-۵۹۴۵)،
محموظادریکتابخانه بریتانیا

بیان تصویری در آثار آقا میرک نقاش

مصطفی ندرلو * محمدتقی آشوری ** محمد خزایی ***

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۳/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۶/۳/۲۸

چکیده

بررسی شخصیت و دیدگاه هنرمندان نقش آفرین در خلق شاهنامه طهماسبی از مسائل مهمی است که می‌تواند رویکردهای بیان تصویر در این اثر برجسته هنری را تا حدی مشخص و قابل درک نماید. هدف این مطالعه معرفی و بررسی دیدگاه، شخصیت و جایگاه آقا میرک اصفهانی است. در این مقاله با بهره‌جستن از نوشته‌های نویسندگان صاحب نظر هم‌عصر نقاشان این دوره چون عبدی بیگ شیرازی، تلاش شده است با تمرکز بر آثار و زندگی آقا میرک پاسخی به سوالات چگونگی ابعاد شخصیتی و دیدگاه هنرمند و نحوه رویکرد بیان تصویر در شاهنامه ارائه شود. این مقاله با استفاده از روش تاریخی - تحلیلی و تکنگاری و نظریه‌های متفکران و مؤلفان دیباچه‌ها بر پایه اندیشه عرفانی مطرح در این روزگار به تحلیل این هنرمند پرداخته است. ضرورت این تحقیق شناخت هنرمندان ایران اسلامی است. نتایج حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد هنرمند در مقام مخزن فن، سنت و حافظه هنری با رویکرد عارفانه عامل باز نمود تصویر زمانه‌اش است. میرک میراث نقاشی گذشته را با چهره نوینی در عصر خویش به اجرا درمی‌آورد و در این فرایند زبان تصویر را به عاملی فراتر از بیان کلامی تبدیل می‌سازد.

واژگان کلیدی

آقا میرک، شاهنامه طهماسبی، هنر دوره صفوی، هنر دوره اسلامی

* این مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول با عنوان «زبان و بیان تصویر در شاهنامه طهماسبی» به راهنمایی محمدتقی آشوری و مشاوره محمد خزایی در دانشگاه ... است.

** مربی، عضو هیئت علمی دانشگاه هنر و دانشجوی دکتری پژوهش هنر (نویسنده مسئول)

Email: Naderloo2009@gmail.com

Email: Taghi.Ashouri@gmail.com

Email: Mohamad.Khazaei@gamil.com

** عضو هیئت علمی دانشگاه هنر، شهر تهران، استان تهران.

*** عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس، شهر تهران، استان تهران.